

„Edinost“

zveša enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročilna znaša:

Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, 11. nadst.

Uredatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcijska lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcijska lista „Edinost“ v Trstu.

Politično društvo „Edinost“

priredi

v nedeljo, dne 11. novembra 1900

ob 4. uri popoldne

javna shoda

v Bazovici

v prostorih gostilne g. Urbančiča „Pri lipi“

in v Trebčah

(prostor se prijavi pozneje).

s sledečim dnevnim redom:

1. Pozdrav predsednika.
2. Pogovor o volitvah.
3. Eventualnosti.

Na obilno udeležbo uljudno vabi

ODBOR.

Prihodnji parlament.

Na Dunaju, dne 4. novembra.

Na kongresu industrijalcev, ki se je vršil pred tednom dni na Dunaju, je rekel ministerski predsednik Körber s posebnim povdankom: »Kaj hoče vlada? Vlada hoče neumorno delujočo, napredujočo ustavno državo. Vse stranke, ki hočejo isto, so skupna naša stranka.« Dr. Körber ni povedal s tem nič novega; podobno se je izrazil že večkrat tekom zadnjega zasedanja državnega zbora in znano je, kak vseh so imeli njegovi pozivi in opomini. Körber je izjavil dalje v svojem govoru, da je vlada nepristranska, da se noče vezati na nobeno politično stranko. Tudi to je naravno in umevno, četudi nam mnogo dogodkov iz zadnjih časov kaže vladino nepristranost v čudni luči. V Avstriji so razmere drugačne, nego v drugih ustavnih državah, n. pr. v Angliji ali Franciji, kjer tvori državo en sam narod. Tam ni nacionalnih strank, medtem ko je pri nas skoro vsaka parlamentarna stranka zastopnica posebnega naroda in se vlada, vsaj oficijelno, ne sme vezati na nobeno stranko. V vsem govoru ministerskega predsednika ni bilo torej nič novega in senzacionalnega; vsi smo vedeli že oddavna, da država gospodarsko propada in vsi želimo, kar želi vlada, da bi parlament plodonosno delal in da se zavoženi državni voz spravi na gladko pot.

Toda dr. Körber je napravil v svojem

govoru veliko napako. Naslovil je svoje tožbe in obtožbe, četudi ne čisto naravnost, vendar jasno dovolj, na adresu češke obstrukcije, kakor da mu zgodovina te obstrukcije ne bi bila znana. In posledice so se pokazale takoj: »Nene Freie Presse« hvali Körberja, da je storil zopet korak naprej k »spoznanju«, k spoznanju namreč, da združena nemška levica je jedina ustavoverna in delateljna stranka, morda pomnožena s praktičnimi Poljaki... Dunajski »vodilni« list je menda popolnoma pozabil na čase, ko je dirigiral brutalno nemško obstrukcijo in ko mu ni bilo prav nič do tega, če se razbijejo parlament, ustava in država, samo da se kakemu nemškemu adjunktju na Češkem ne bi bilo treba učiti češkega. Komaj je izbruhnila opravičena češka obstrukcija, že so začutili Nemci v sebi ustavovernost, ljubezen do države, skrb za gospodarski napredek itd. Še pred nedavnim, po razpisu novih volitev, je pozivala »Preša« vlado čisto naravnost, da naj postane »stranka«, to se pravi, da naj se nasloni očitno na nekdanjo levico ter pritiska Čehe in Jugoslovane ob zid. Ta poziv sicer ni dobil jasnega in povoljnega odziva, ali kdor pozna moč in neumljivi vpliv liberalnega nemškega časopisja, si lahko in opravičeno misli, da ta hinavska poza Nemecev, ki se vedejo kakor »državna stranka katetskohén«, ne ostane brez utisa na dunajske odločilne kroge, ki Slovonom že itak niso naklonjeni. Zgodi se pa lahko in najbrž se zgodi, da si že v prvih dneh novega zasedanja Nemci sami strgajo z obraza to smešno krinko »državništva«.

Körber je pozival na plodonosno delo in morda ga ni, ki bi se radovoljno ne odzval temu pozivu. Tako daleč še nismo, da bi popolnoma pozabljali, čemu prav za prav imamo parlament in da bi smatrali državno zbornico že vnaprej za koncertno dvorano. Če kdo, mi Slovenci smo doli državi vselej, kar je države, ne da bi se bilo dalo nam, kar je naše. Žrtvovali smo se skoro do osmešenja, ker smo se žrtvovali, ne da bi naš narod imel kaj od tega, ne da bi se našo požrtvovalnost vsaj priznavalo. Kakor niso Slovenci nikoli ovirali rednega delovanja v parlamentu, tako ga tudi zdaj najbrž ne bodo ovirali, in to že iz oziroma na naš gospodarski položaj. Nam ta želja po »rednem delovanju« ni fraza, ali fraza je tistim Nemecev, ki so svoj čas zavedli državo v to zágato in ki se žerirajo danes kakor

»državniki«, kakor delaželjni ustavoverni politiki.

Jako hitro se pokaže, kakšno je to nemško »državništvo«. Pod krinko ljubezni do države in želje do dela vabijo vlado v svoj tabor ter se jej ponujajo kakor jedini rešitelji iz sedanjega žalostnega stanja.

Pod to krinko se hočejo dokopati do brezpogojne hegemonije; ali v tistem trenutku, ko spoznajo, da te hegemonije ne morejo več doseči, vržejo od sebe to hinavsko krinko ter pozabijo na »potrebo parlamentarnega delovanja« in na »gospodarsko propadanje države«. — To se zgodi lahko prav kmalu, — a gotovo takrat, če predloži vlada parlamentu svoje načrte jeikovnega zakona. In tedaj spoznajo menda odločujoči krogi, kje je »državništvo« in kje je golo vladohlepije. Priti bo moralo potem do tega, kar jedino more rešiti državo: do spremembe sedanjega, Nemecev prijaznega sistema. —

Dalmatinski metropolita.

I.

V Zagrebu, 31. okt. 1900.

Že je minolo leto dni, odkar je umrl dalmatinski metropolita, Gregor Rajčević, a to mesto še vedno ni popolnjeno. Do sedaj se je govorilo o raznih kandidatih, in večkrat je bilo naznanjeno, da je imenovanje tega in onega neposredno pred nami. Imenovanje pa vendar ni sledilo. Iz vsega tega je sklepiti to jedno, da izvolitev duhovnika, ki naj bi postal metropolita dalmatinski, naleta na velike težkoče. Od kod te težkoče? Morda od tudi, ker v Dalmaciji ni duhovnikov, ki bi mogli na dostojen način zasesti metropolitno stolico? No, to ni in ne more biti razlog! Episkopat dalmatinski šteje v svojem krilu med ostalim škofje, kakoršnja sta Uccellini in Marčelić, odlična v vsakem pogledu. Bivši ravnatelj splitske gimnazije, mag. Bulić, je duhovnik, ki bi bil v diko vsaki škofjski stolici. Med profesorji teologije v Zadru in med člani dalm. kapiteljev je izvrstnih duhovnikov toliko zbok svoje pobožnosti, kolikor zbok svojega značaja in znanja. V dominikanskih samostanih je redovnikov, obdarjenih z vsemi svojstvi, zahtevanimi od škofa. Ako so torej poklicani faktorji vendar v zadregi, ni to radi nedostataka osebja, ampak radi — obilnosti osebja. No, to neprimerno je, hvala Bogu, kako lahko premagati. Imenovanje se torej ne za-

kasnuje radi tega, ker v svečeništvu dalmatinskem ne bi bilo svečenikov, vrednih stati dalmatinski cerkvi na čelu.

Je takih duhovnikov, ali zdi se, na žalost, da ravno vrednih nočejo! V to vprašanje se utika toliko nepoklicanih činiteljev, katerim ni do tega, da nadbiskup bodi zbok svojih duhovskih čednosti vreden nadbiskupske časti, ampak jim je samo do tega, da služi njihovim strankarskim in sektarskim namenom! Le tako si moremo tolmačiti, da se je mogla le za jeden hip pojaviti kandidatura jednega Borzatti-a, človeka omejenega znanja, in neprijatelja našega naroda, čegar niti jezika ne pozna. Taka kandidatura pomenja že po sebi prav, grozen škandal, ki sicer ugaja zadarskim irredentistom, ali je provokacija za duhovščino in za narod. In ako se uplivanju nepoklicanih faktorjev pridružuje še težnja, ki se žal, ne opaža samo v nas, ampak na sploh v vseh takojimenovanih modernih državah, težnja namreč, da merodavni službeni organi zahtevajo za škofo osebe, pripravljene poprej služiti političnim namenom onih organov, nego pa pravim — interesom cerkve, potem pa ne bo nikdo težko umel razlogov, radi katerih se zavlačuje tudi imenovanje dalmatinskega metropolite. Cerkev hoče pred vsem duhovnika; država pa hoče človeka, ki bo interese cerkve podrejal njenim svrhám! Slednjič intrigirajo strankarski in politični faktorji za kandidate, ki bi bili njim udani. Eto vam razloga sporom in spopadom! Kar pa se še posebno tiče zadarskega metropolite, obstoje še drugi dve poteškoči. O tem v sledečem članku.

Dinko Politeo.

Javno zborovanje

političnega društva »Edinost« dne 4. novembra 1900. na Proseku.

(Zvršetek).

G. dr. Slavik je izjavil, da hoče lepemu, vsestranski popolnemu govoru podpredsednika pol. društva »Edinost« dodati le še nekoliko svojih misli. Januvarja meseca prihodnjega leta se pokaže, da-li tukaj še živi tisti junaški narod, ki se je boril že toliko stoletij z mogočnim kulturnim sosedom, da se mu je čudil ves svet. Pokaže se, ali žive v teh krajih še Slovenci, ali jih je morda že preplavila tista stara kultura, katero je nedavno tako lepo proslavil poslanec e. kr.

PODLISTEK

4

„Mazepa“.

Kozaki so med tem obvezali ranjence, najprvo svoje, potem še turške. Kozakov je bilo ranjenih kakih pet, a še ti ne nevarno; mrtvega niso imeli nobenega. Turkov je ostalo na bojišču 12 mrtvih in trije ranjenci.

V tem je napočil dan in kozaki so zasedli zopet konje vzešči ranjence s seboj. Mrtve so pokopali.

Na čelu je jahal hetman s častnikom. Ta mu je razodel, da je sorodnik kralja švedskega. To se mu je videlo tudi na obleki. Jednako so morali soditi o njem tudi Turki. Pričakovali so gotovo zanj bogato odkupnino.

V svesti si, da ga Karl XII. vsprejme prijazno, ker mu je rešil sorodnika iz turških rok, obetal si je Mazepa dober vspeh.

Še jedno noč so prebili na planem, predno so dospeli do švedskega tabora.

Drugi dan po dogodku s Turki bližala se je četa kozakov taboru Švedov. Ti so si napravili celo belo mesto ob Dnjestrju. Na sredi je bil šotor kralja. Zastava švedska je plapolala visoko nad šotorom. Tu notri je

bil torej kralj, mladenič kakih dvajset let, pred katerim so se tresli narodi.

Že so dospeli naši znanoci do glavne straže. Vprašali so jih, kaj da namerjajo, a častnik je odgovoril korporalu: »Povedi nas h kralju.« Zdaj še le je korporal pogledal bolj natančno govornika, ki se je skrival za Mazepo. Pozdravil ga je po vojaško, obrnil se in korakal do kraljevega tabora. Tu je pustil prišleece, povedal došlemu komorniku, da naši znanoci želé govoriti s kraljem, sam pozdravil po vojaško in odšel na svoje mesto, na stražo.

Ostali kozaki so ostali zunaj šotora, le Mazepa in častnik sta odšla v notranje. Šotor ni bil bog si ga vedi kako bogato odličan. Na stenah je viselo bojno kopje, nekaj mečev in pistol, a na tleh je bilo pogrnenih le par pogrinjali. Mala miza in nekaj stolov iz surovega lesa je popolnjevalo pohištvo. Karl XII. je bil znan kakor skromen mož; užival je isto jed, kakor njegovi vojaki in spal žnjimi včasih na golih tleh.

Komaj je Karl XII. zapazil častnika, že mu je skočil nasproti in mu stisnil pri srčno roko: »Orgenstrom! Žesmo mislili, da so te napadli tolovaji in te odveli Bog ve

kam! Tvojega strežaja so našli moji konjeniki mrtvega, ko sem jih poslal iskat tebe. Vsi smo te smatrali za vse drugo, le za živvega ne.«

»To bi se bilo tudi zgodilo, veličanstvo, če ne bi me bil rešil ta-le hrabri junak!« Rekši to, je pokazal častnik Mazepo. »Da, da, zdavna bi bil že tam doli v daljni Turčiji v robstvu! Junak je Mazepa, hetman kozakov.«

»Mojo zahvalo, junaški hetman«, je Karl nagovoril Mazepo in mu stisnil roko. Z očmi ga je preletel od glave do pete. Videti je bilo, da mu mladi kozak ugaja.

»Veličanstvo«, je začel Mazepa, ne zmené se za pohvalo, »govoriti mi je s teboj o važni stvari.«

»Kar tukaj začni, moj stričnik tu-le, ki si ga rešil, je moja zaupna oseba in ob enem moj prvi svetovalec.«

Kralj mu je pomagal iz zadrege in Mazepa je začel:

»Čuj, veličanstvo, kozaki v daljni Ukrajini ti hočejo pomagati proti mogočnemu carju, če jim priznaš po zmagi popolno neodvisnost in jim daš v vojno odškodnino kos dežele po vrhu.«

Kralj ga je pogledal prebodljivo, je-li ima izdajalec pred sabo ali ne. Dobro bi mu došla množica krepkih junakov, kozakov; zraven tega bi imel krajšo, to se pravi manj težavno pot do srea Rusije, do Moskve. Zmajal je z ramami in mu odgovoril: »Ne bi bilo slabo, če bi se smel zanesti na kozake. Vi drugi bi tudi dobili kraljevsko plačilo, kos dežele; — še več. Dobili bi prijateljstvo švedskega kralja. A, kakor rečeno, jaz se ne morem zanesti na jedno besedo.«

Kakor užaljen je odgovoril Mazepa: »Kralj, ne misli, da ima kozak preklan jezik, kakor kača. Meni so prisegli kozaki zvestobo, poslali so me sami sem, da se dogovorim s teboj.«

»In če se premislijo, ko pridejo Švedi na njih ozemlje?«

»Tega se ni bati. Kozak ljubi slobodo nad vse. Šel bi jo iskat v globočino neizmernega morja, ali v plapolajoči ogenj. Tolikorajši se oklene sedaj Šveda, ko vé, da mu gre za konečno rešitev iz suženjskih spon, branil se je kozak navdušeno.

(Pride še.)

uradnikov, dr. Guido d'Angeli. Sedaj se vam bodo zopet ponujali italijanski kandidati, a že naen, kako se bodo ponujali, vam da v usta odgovor, ki ga zaslužijo. Ne bodo se vam ponujali javno, ne pridejo sami med vas, ampak pošiljali bodo med vas v črni noči svoje agitatorje, ljudi, ki niso vredni, da bi jih pes povohal. Slabo mora biti blago, katero ponujajo tako malovredni senzali. In kako se vam bodo ponujali ti ljudje? Ali bodo vas skušali prepričati, da zahtevata vaša čast in vaša korist, da volite italijanskega kandidata? Ne, ne bodo postopali kakor postopamo mi o takih prilikah, ampak strašili vas bodo, češ, če ne volite Italijana, izgubite službo. Tržačani ne bodo hoteli več kupovati od vas mleka itd. Ali pa vam bodo dajali kako krono — prej ste dobivali vsaj goldinarje —, dasi kupite vina. Na tak način bodo vas prepričevali, kako lepo delo izvršite, ako volite italijanskega kandidata. Jaz pa sem prepričan, da se vi ne boste dali slepiti na tak način, ampak da agitatorjem daste, kar zaslužijo — breco. Torej iz načina že, kako se vam ponujajo ti ljudje, se vidi, da nimajo poštenih namenov. Kdor ima dober namen, se ne boji solnce, prihaja očito, po dnevu pravit, kaj misli, kaj hoče. Vaši »dobri prijatelji« pa ne delajo tako. Sedaj ste jim zopet dobri prijatelji, drugače ste jim »ščavi«. Ni davno tega, kar je v mestnem svetu rekel mladi svetnik Zanolla — morda je zato tako neroden, ker je tako mlad —, da tukaj v Trstu ni tržačanov, če niso Italijani. Torej vaši dobri prijatelji vas niti ne pripoznajo za ljudi. Da so v Trstu in okolici Sloveni, to tigospodje dobro vedo, a oni mislijo, da so to ljudje nižje vrste, ki nimajo z gospodo ničesar opraviti.

In kakšne poslance vam ponujajo ti ljudje? Poglejmo si malo može, ki so vam jih usiljevali in usilili o zadnjih volitvah. Za III. kolegij ste dobili Mauronerja. Ta mož je velik po telesu; kakšen je po svojem duhu, tega ne vemo. V državnem zboru so si poslanci stavili večkrat uganko, kakšen glas ima ta mož: ali je tenor, ali bariton ali bas? Uganke niso mogli rešiti, kajti veliki Mauroner se v državnem zboru ni oglasil.

Kako je deloval zastopnik pete kurije za delavce in kako je bilo »delovanje« uradniškega poslanca dra d'Angeli, tega ne treba da bi vam razkladal.

Za take ljudi mešetarijo torej vsi tajni agitatorji, katere bodo sedaj zopet pošiljali po noči med vas. A če ti ljudje niso za nič, to bi še ne bilo tko slabo; hudobija še to ni. A ti Italijani, ki vas priznavajo še le v volilni borbi za ljudi, prihajajo med vas, ne da si izvojujejo poslance, ki bi hoteli resno delovati. O ne, ti ljudje so menenja, da z dunajskim parlamentom nimajo ničesar opraviti; to so le žrtve, ki se ponižajo, da grejo na Dunaj. No, lahko rečemo, da so taki poslanci vredni svojih volilcev. Predgovornik vam je omenil brzojavke tržaških državnih poslancev, ko je umrl italijanski kralj. Povedal vam je, da je bila ta brzojavka zaplenjena; le tega vam ni povedal, zakaj so jo zaplenili. V tisti brzojavki je bila neka prav nedolžna besedica: rekli so: »il nostro re!« Torej vi naj bi volili poslance, ki ima svojega kralja v Rimu? Mislim, da Slovenci še nismo tako daleč, da bi želeli, da pridemo pod Italijo, pod deželo polente. (Glas: in čebule tudi!)

Pa kaj nam morajo koristiti ti italijanski poslanci na Dunaju? Če vas tukaj doma motijo, češ, v mestnem svetu so le Italijani gospodarji, ima ta stvar še nekaj na sebi. Na Dunaju je vse drugače. Če bi tudi hoteli, vam tam ne morejo ničesar pomagati. Italijanski narod je v Avstriji najmanjši. Samo 19 poslancev pošilja na Dunaj. Naši slovenski poslanci pa so bili v klubu, ki šteje 35 članov; to je nekoliko več. In naši so bili vedno v večini, dočim so bili Italijani pravi švigašvaga; ponujali so se tu in tam, a nihče jih ni maral. Od takih poslancev nimate ničesar pričakovati, zlasti ne v državi, ki je slovanška po svoji pretežni večini, dočim so Italijani le neznaten oddelek te države.

V peti kuriji bomo razven italijanskega kandidata imeli še socialnega demokrata. Če bi bila ta stranka zares prava socialno-demokratična, bi jej mi lahko prepustili mandat 5. kurije. Če se tudi ne moremo docela strinjati s programom te stranke, vendar moramo priznati, da ima isti lepih točk, katere lahko podpišemo tudi mi. Gotovo je, da je nižji sloj, delavstvo, jako važen činitelj, glavni steber vsake in tudi naše države. In baš temu sloju se pri nas najslabše godi. Prepričani

smo, da se to mora spremeniti. Delavci imajo torej popolnoma prav, da se zavedajo svoje moči, da spoznavajo, kako je vse odvisno od njihovega dela. Načela socialnih demokratov, ki hočejo temu zapostavljenemu sloju zboljšati življenske pogoje, ki mu hočejo pomagati do pravice, bi torej bila prav lepa. Vkljub temu pa mi ne moremo simpatizirati s tuk. socialnimi demokrati. Po mojem mnenju je vodstvo stranke v slabih rokah. Tako se vodi to stranko, kakor da bi se hotelo lepo ideo uničiti po vsej sili. Socialni demokrati zasramujejo vedno le vero ter psujejo »farje«, a na drugi strani so bili vedno proti onim narodnostim, ki so šibkeje, vedno na strani močnejših. To smo videli, ko so v dunajskem parlamentu Nemci tirali obstrukcijo proti Mladočehom. Socialni demokrati so bili takrat na strani nemških liberalcev, šli so čez drn in strn s kapitalisti, z izsesevalci narodov, s svojimi lastnimi, najhujšimi sovražniki. Isto smo videli v Trstu o priliki slovenskih propovedi pri sv. Antonu. Takrat so socialni demokrati na strani najbolj nacionalistične stranke — italijanske demonstrirali proti našim pravicam v cerkvi. Iz tega vidimo, da ti ljudje niso pravi socialni demokrati, ampak da so na popolnoma napačnem tiru. Ravno njih kandidat, slovenski renegat Učekar, je vedno kazal, kako nasproten je Slovincem in ravnopravnosti narodov. In zato se ne moremo ogrevati za to stranko. Na vsaki način pa imamo, če bi prišlo do ožje volitve volitve med Italijanom in soc. demokratom, še vedno čas, izbirati manjše zlo med dvema zlema. O tej priliki pa moramo pokazati, da da smo mi tisti, ki smo dotičniku pomagali do zmage in da so bodetisti, komur smo pomogli do zmage, moral ozirati na nas.

Po vsem tem nam torej ne preostaje drugo, nego da se potegnemo za narodnega kandidata, za moža, ki je kri od naše krvi, meso od našega mesa. Dokazati hočemo, da še vedno ljubimo svojo domovino, svoj jezik, svoj narod; če tudi je ubog in teptan, daga zaradi tega ne zapustimo; če tudi je zapostavljen od vseh strani, da ga zaradi tega še bolj ljubimo. Kaj bi rekli o sinu, ki bi zapustil svoje stariše, ker so revni? Ravno če vidi, da si v bedi, jih bo še bolj ljubil, jim še zvestejše stal na strani. Ravno tako moramo mi pokazati, da zares ljubimo narod svoj, da gremo zanj v boj vkljub vsem zaprekam od strani vlade in naših ljubih prijateljev. Pokazati hočemo, da še živi v nas tista stara korenina okoličanska, ki se je toliko časa junaški vzdrževala v boju proti močnemu narodnemu sovražniku. Klici: (Hochemo! Živijo!)

Vitez Nabergoj je tožil, da je, žali-bog, med našimi okoličani še mnogo zaslepljenec, ki prodajajo svoj glas za poličvina; izrekel pa je nado, da bo boljše, ko stopi na plan mlajši zarod. Toplo je priporočal, da store vsi svojo dolžnost ter volijo soglasno kandidata, ki ga je postavilo pol. društvo »Edinost«, dr. Rybář, katerega pozna od mladih nog kakor eelega moža, o katerem je prepričan, da bo nas branil častno v parlamentu. (Klici: Živio dr. Rybář!)

G. dr. Gregorin je govoril o volilni organizaciji ter je pozivljaj, naj Prosečani ustanove krajni volilni odbor, ki začne pravočasno nabirati podatke za reklamiranje volilne pravice.

Gosp. Vekoslav Goriup je izrazil svoje veselje, da vidi danes tukaj zbrano tako lepo število svojih rojakov ter pričakuje, da se bodo vsi dobro držali tudi o volitvah. G. dr. Gregorin je izrekel nado, da pride čas, ko bo okolica vilola sama svojega poslanca. Govornik ne more deliti tega upanja, ker je pred par dnevi slišal od kompetentne strani, da bodo Italijani že v prihodnjem zasedanju deželne zbornice predlagali, naj se spodnja okolica prikloni mestu! Opozarja okoličanske poslance, da, če le mogoče, preprečijo to, kajti, če bi se to zgodilo, ni mogoče, da bi kdaj še imeli svojega poslanca. Zato apelira na volilce, da sedaj vsi, kakor en mož, volijo dra. Rybářa in da upliva v tem zmislu na svoje znanee in tovariše. Ako bomo imeli svojega poslanca na Dunaju, bo isti delal na to, da se ta nakana Italijancev ne izvrši in da se naši okolici ne odtrže nje najlepši del! (Živahno odobravanje.)

Dr. Gregorin izjavlja, da sicer nima mandata, da bi govoril v imenu vseh tovarišev, vendar v tem slučaju lahko zatrdi, da se bodo vsi borili z vsemi silami, da se ne izvrši ta peklenska nakana. Če bi se to zgodilo, bi ostala okolica le na papirju in zgornji

del sam bi se ne mogel ustavljati nasprotnikom. Namen je jaseu; ne samo ta, da dobijo okolico gospodarski v svoje roke, ampak, da jo tudi narodno uničijo. Ker vidijo, da proti skupni zločni okolici ne morejo ničesar doseči, zato jo hočejo deliti na dva kosa. Ni torej le dolžnost poslancev, ampak vsega prebivalstva, da se z vso močjo upre tej nameri. Najlepši protest proti isti bi bil ta, da se okolica mnogoštevilno udeleži prihodnjih volitev in glasuje za našega kandidata. Ako protestiramo tako že vnaprej, bodo naši poslanci tudi na Dunaju imeli lažje stališče. Sklicevali se bodo lahko na to, da ima vsa okolica enake težnje, skupne koristi. Vsi naj torej in jednoglasno oddajo svoje glasove našemu kandidatu, a naj svoje prepričanje in navdušenje širijo tudi med one, ki ne prihajajo na naše shode, naj jih prepričajo, če mogoče, z ljubeznijo, da bi bili, če bi proti nam glasovali, slabši od Judeža! Govornik je izrekel nado, da homo po volitvah klicali: zmaga je naša, ali pa vsaj: Čast naša, čast našega naroda je rešena! (Burno pritrdjevanje.)

G. Vekoslav Goriup je pozival navzoče, sklicevaje se na žalostni vzgled izza zadnjih volitev, naj se v volilni borbi vedno držijo zakonitih mej, da ne pridejo v navskrižje z zakonom! Pa bodi izid ugoden ali neugoden, vedno ohranimo ravnodušnost!

G. dr. Gregorin se je zborovalec prisrčno zahvalil ter zaključil shod izreki nado, da pojdejo vsi složno v boj, v katerem si okolica osvetli svoje narodno lice. Živela jedina tržaška okolica!

Gromoviti »živio«-klici so odmevali daleč v noč. V gostoljubni hiši g. Lukše smo se še dolgo razgovarjali v prijateljskem krogu, a oddelek pevskega društva »Hajdrih« nas je presenetil s krasnim petjem. G. dr. Gregorin se je zahvalil pevcem naglašuj, kako lepo so napredovali, ko so se pomladili z mladimi močmi ter je napil »Hajdrihu« in njegovemu predsedniku, gosp. Vekoslavu Goriupu.

Politični pregled.

V TRSTU, dne 7. novembra 1900.

Volilno gibanje. Trst. »Piccolovo« vznemirjenje nadaljuje. Danes je vznemirjen radi naših shodov in ker se mu zdi, da kmetje in socialisti pridno reklamirajo, dočim se mu njegovi vidijo preapatični. Pozivlje torej »meščane« — kakor da bi »meščani« ne mogli biti drugačnega nego »Piccolovega« mišljenja — naj se vzdrami, naj se pripravijo na trdo borbo v trdni veri, da bo izid volitev novo posvečenje liberalizma in »italijanstva« Trsta, in z nado, da se ponove entuzijazmi in triumi pomembnega leta 1897!

No, že mogoče, da zmaga zopet »liberalizem« tržaški. Ta nada se morda »Piccolu« uresniči. Ali nikdar ne pripustimo mi, da bi volilni vspeh, ki je le vspeh volilnih mahinacij, vspeh devize »osar tutti«, veljal dokazom o »italijanstvu« Trsta, kakor si je misli »Piccolo«. Mi se trdno nadajamo, da bo tudi v slučaju zmage »Piccolovega« liberalizma naš nastop tak, da bo v slovesen protest proti falzifikaciji narodnega značaja te pokrajine. Absolutno gotovo pa je, da se ne bodo ob teh volitvah — naj bo že izid tak ali tak — ponavljala entuzijazmi od leta 1897. Od takrat do sedaj se je mnogo spremenilo. Triumi progressa leta 1897 so bili prenenaravni, zato je dedakenda neizogibna. Takrat je bila kulminacija, a sedaj je padanje. Takrat so bili ljudje v deliriju, danes gledajo in vidijo dogodke, ki so pojav gnilavi v nekdanji omni-patentni stranki. Nekdanji oboževane osebe so danes le predmetom splošnega — nespoštovanja; a tudi drugim bogovom, ki se sicer krčevito drže Olimpa, je že izdatno oble-dela gloriole okolo glave, in marsikateremu tribunu od leta 1897, ki je ponosno stopal med hipnotizirano množico, je sedaj toga polna — defektov in krp. Sie transit gloria mundi.

Istra. Občinski zastop puljski in njega župana dr. Rizzi sta dobila moralno pljusko. Vsled utoka hrvatske stranke je namreč e. kr. namestništvo naložilo, da mora občina puljska vnovič izložiti volilne liste. Torej niti toli hvaljene zveze dr. Rizzia ga niso mogle to pot rešiti te blamaže in mora ugrizniti v grenko jabolko. »Naša Sloga« pravi, da jim je to moralni udarec o teh volitvah, a da jih bo še več.

Moravska. Prvak moravskih Čehov dr. Začek je imel te dni v Prerovu svoj

kandidatni govor. Rekel je, da je situacija jako resna in neugodna za Čeha. On bi želel, da bi se prejšnja večina vzpostavila. On je nasprotnik vsaki politiki po stanovih, ker taka politika vodi do razcepjenja. Vsi zastopniki naroda morajo biti v jednem klubu in se morajo kazati jedine nasproti vladi. Isto-tako je on menenja, da ni smeti poslancem že vnaprej določati taktičnega postopanja.

Štajerska. Naši štajerski Slovenci imajo to pot jako živahno volilno gibanje. Vzrok je kandidatura za V. kurijo. Za ta mandat se potezata dva moža: bivši državni poslanec Žičkar in tiskar v Celju, gosp. Dragotin Hribar. Iz nasprotujočih si vesti po listih je težko soditi, katerih teh dveh ima boljše šanse. V zadnji »Domovini« objavlja g. Hribar izjavo, da sprejme kandidaturu, ako se večina volilcev izreče zanj. Geslo da mu bo: Vse za vero, dom, cesarja! a glavna točka da mu bo gospodarsko vprašanje.

Dopolnilni deželno-zborski volitvi na Goriškem. Dne 7. decembra se bo vršila dopolnilna deželno-zborska volitev za mestno skupino Kormin-Gradiška na mesto pokojnega barona Locatellija. Istega dne izvoli trgovinska in obrtna zbornica jednega deželnega poslanca na mesto odstopivšega posl. Mighettija.

Vrvenje v Tirolu. Tako živo ni bilo menda na tirolskem še nikdar, kakor je ob sedanjih volitvah. Bilo je sicer boj, ali isti niso vlekli na-se tolike pozornosti kakor sedanj. Prejšnji so bili stari, poznani, tradicijski boj. Staro načelo se je borilo proti načelu, stara strankarska tvorba proti stari tvorbi. Tu liberalci, tu konservativci, tu Trentinci se svojimi znanimi aspiracijami.

Sedaj je postalo drugače. Načelo nima več take združljive moči, da bi držalo razne ljudi skupaj. Oseba ambicija je začela delati nevarno konkurencio načelu. Strankarske tvorbe ne kažejo več nekdanjega trdnega sklada, disciplina je odjenjala. Tako vidimo, da se ljudje različnih načel nekako zblizujejo med seboj, a spoznavalec istega načela se — koljejo med seboj tako ostro, kakor bi človek nikdar ne pričakoval v čistiljivi, mirni, verni in konservativni deželi tirolski. Svet se spreminja in politično življenje žnjim. Na mesto starih običajev stopajo novi; da-li so pa novi boljši od starih, to je drugo vprašanje.

Ljudje različnega načela se zblizujejo med seboj. Voditelji nemških liberalnih veleposetnikov so sklenili kompromis s konservativci svoje narodnosti in so razbili tradicijski kompromis z italijanskimi liberalci. Dne 5. t. m. pa so bili zbrani malone vsi nemški liberalni veleposetniki in so z veliko veliko večino izrekli svoj »da« in »amen« k sklenjenemu kompromisu.

Ljudje istih načel se koljejo med seboj. V nemški konservativni stranki je navstal razpor. Oglašati so se jeli može z novimi idejami in jako izrazitimi — osebnimi ambicijami. Novi vočitelji silijo na mesto starih. Tu Dipauli — tu Zallinger — tu Schöpfer! In notri vmes škofje — v zadregi! Nemško nacionalno pobarvani krščanski socialist Schöpfer je pričel energično akcijo, da strmoglavi z uplivnega mesta starokonservativca Dipaulija. Ker je to akcijo uveljako spretno in je v svojo godbo spuščal tudi krepke nacionalne akorde, je izgledalo, kakor da mož že triumfir. Krepki nastop je očitno imponiral tudi svaku barona Dipaulija, pi. Zallingerju, ki je — najbrže z najboljšim namenom — začel mešetariti. Ali kako nerodno! Tolažil je le jedne, druge pa je puščal na strani. Sklenil je »Schöpferjevo« strujo kompromis, ki naj bi Dipaulija baenil iz pete kurije, ta mož pa naj bi iskal zapečka v kaki drugi volilni skupini. A komaj so Schöpferjanci poslali ta kompromis v javnost v dokaz svojega triuma, je pa Dipauli posegel vmes z energično besedo: on ne pripoznava kompromisa, on ne dopušča, da bi se kar tako razpolagalo z njegovo osebo! Tudi večina cerkvenih dostojanstvenikov izjavljajo sedaj odločno, da v bodočem parlamentu ne sme manjkati taka moč kakor je Dipauli. Čim pa Dipauli izjavlja, da vsprejme le mandat V. kurije, in ako Schöpferjanci ostanejo pri svojem sklepu, da ga izirnejo iz te kurije, je boj neizogiben v konservativnem taboru. Starokonservativni viri pa trde, da je Dipauliju zagotovljena zmaga.

Ali ni res, da je sedaj nenavadno vrvenje v lepi deželi tirolski?!

Bosanske železnice. Službena poročila iz Budimpešte zatrjajo, da je včerajšnje

posvetovanje avstrijskih in ogrskih ministrov trajalo od 3. do 9. ure zvečer in da so bile vse točke, ki so ostale od zadnje konference in suspenso, rešene v popolnem soglasju vseh. V jutranji seji sestavijo in potrdijo zapisnik.

To sporočilo bi bilo seveda jako veselo, ako bi nas ne motil spomin, kako se gospodarski spori med Avstrijo in Ogrsko navadno rešujejo — v popolnem soglasju. Tako, da smo odjenjali mi. In bati se je, da tudi ob tem vprašanju ni bilo drugače. Neki dunajski list hoče vsaj vedeti, da je po zaslugi Goluchowskega doseženo sporazumljenje tako, da se od Ogrov zahtevane črte bodo zidale takoj; v povračilo pa so Ogrji dovolili v gradnjo železnice Split-Bogujno, ali — za pozneje. Torej najprej zadoščenje ogrskim interesom, potem še le avstrijskim — Bog ve kedaj! — kar pa ne spremeni nič na določbi, da bo Avstrija nosila $\frac{2}{3}$ stroškov. Za tako doseženo soglasje bi se avstrijski narodi morali zahvaliti s primernim — ogorčenjem.

Tržaške vesti.

Vse one cenjene naročnike, ki niso še poravnali naročnine za tekoče leto, uljudno prosimo, da store čim prej svojo dolžnost, kajti troški z izdajanjem lista so zelo veliki. Ako mi vršimo svojo dolžnost v tem važnem času in s povečano vstrajnostjo, smeli bi pač pričakovati, da tudi naročniki store svojo s povečano točnostjo.

Volilem okolo sv. Jakoba, ki žele kakega pojasnila v stvari volitev, naznanjamo, da se morejo jutri zvečer ob 6. uri zgledati tudi v šolskem poslopu naše družbe.

Uradne ure v stvari reklamacij za bodoče volitve ali za kakoršnja si bodi pojasnila o volitvenem činu so od 8. do 12. ure popoldne in od 3. do 8. ure zvečer in sicer v prostorih »Del. podp. društva«, via Molin piccolo št. 1, I. nadst.

Za pregledovanje volilnih list v mestni šoli v ulici Nuova pa je čas od 9. ure zjutraj do 2. ure popoldne. Prepričali smo se, da so za V. kurijo izpušeni skoraj vsi oni, ki so še le prekoračili 24. leto, kakor tudi oni, ki so v Trstu še le eno leto ali pa manj časa.

Opozorjamo torej vse dotičnike, naj ne zamude prepričati se, so-li vpisani ali ne!

Volilne liste bodo razpoložene le do sobote.

Vse možne težave si izmišljajo gospodje, ki poslujejo v via Nuova pri izloženih listah, da le odvrtaajo reklamante. Pred par dnevi smo bili sporočili, kako so zavrnil enega našega trgovca in enega obrtnika — da si plačuje jeden njiju blizo 100 gld. davka — češ, da v III. kolegiju imajo volilno pravico le Tržačani! Ona dva pa da nista Tržačana.

Jeden onih dveh gospodov, ne bodi len, je šel naravnost na namestništvo, kjer so mu zatrdili, da za pridobitev volilne pravice v III. kolegiju nikakor ne treba, da je kdo Tržačan, ampak, da le plačuje predpisani davek, in dostavili so še, da vsakdo, ki bi bil zavrnjen na tak način, lahko uložil rekrz direktno na namestništvo. Brzkone je ta oblast ukrenila potrebno in poučila magistrat, kdo ima volilno pravico, kajti danes zjutraj je dotičnik prejel povabilo, da naj se nemudoma zgleda v mestni šoli v via Nuova in naj prinese seboj domovinski list in druge dokumente. Nesel je torej seboj nekdanjo delavsko knjižico in pobotnice finančne oblasti o plačnem davku za trafiko in za gostilno. A glej, zopet jim ni zadoščalo, ampak zahtevajo zopet, naj prinese koncesijo, da sme vršiti dotično obrt, češ, da je namestništvo tako ukazalo. Če ne prinese te listine, da bo njegova reklamacija odklonjena. Nam pa se to postopanje čudno zdi. Ako kdo faktično vrši kako obrt in ako finančna oblast točne tirja in vsprejema davke od te obrti, je menda dokaza dovolj, da sme vršiti to obrt.

Magistratni organi nimajo pravice zahtevati dekreta, s katerim je bilo dano dovoljenje za izvrševanje obrti.

Gospod Banelli na delu! Oni volilec I. okraja, ki so oddali svoje glasove za Banellija, ker so se nadejali morda, da jim bo mož kar sipal dobrote in pridobitve v naročje, bi morali biti neverjetno zaslepljeni, ako ne vidijo že sedaj, kako temeljito so se zaračunali v svojih nadah. Malo mesecev je mož še le na delu kakor zastopnik prvega okraja okoličanskega, a ta kratki čas že je donesel dokaz, da mož prav pridno zastopa interese — meščanstva in pozablja na svoje škedenje.

Prav iz zadnjih dni moremo zabeležiti dva jako poučna slučaja.

Nedavno je svet. dr. Rybář v mestnem svetu podarjal potrebo, da škedenj dobi stalno nameščenega zdravnika. Gosp. Banelli je — molčal o tej potrebi, in še le potem, ko je videl, da so tudi nekateri gospodje iz večine priznavali to potrebo, se je oglasil s praznim izgovorom, da bi bil že on predlagal, kar je predlagal dr. Rybář, ali vedel da je, da se je zdravstveni odsek že ugodno izjavil o stvari.

Mož se je »spomnil« torej svoje dolžnosti nasproti svojim okoličanskim volilem še le potem, ko je naš slovenski zastopnik storil za prvi okraj to, kar bi bil moral storiti prvi on — Banelli!

Še poučnejši pa je postopanje tega »zastopnika okolič« v razpravi o pokritju občinskega deficita. Njegova dolžnost kakor zastopnika revnega ljudstva iz okolič bi bila zahtevala, da se pridruži drugim okoličanskim zastopnikom v več nego opravičenem odporu proti povišanju najemninskega krajcarja, zlasti pa proti temu, da se to povišanje raztegne tudi na okolič.

Ali kaj je storil on? Še slabše nego že ožigosani »demokrat« in »zastopnik interesov delavcev«, svet. Broviš! Ta je vsaj govoril in glasoval proti povišanju. Banelli pa je kar naravnost glasoval za povišanje! Pa tudi, ko bi bil glasoval proti, bi se bil še vedno hudo pregrešil proti koristim svojih volilev, kakor se je tudi Bratoš. Istotako kakor bi bil lahko (in kakor bi bil tudi moral) Bratoš preprečil glasovanje, tako bi bil lahko in bi bil moral storiti tudi Banelli! Ako bi imel le količkaj srea za koristi okraja, katerega zastopa, bi bil storil, kar so storili naši možje: vzdržal bi se bil glasovanja. S tem pa, da se je ne le udeležil glasovanja, ampak je celo glasoval za povišanje, s tem je pokazal, kako resne so bile njegove obljube za časa volitve!

Prebivalci prvega okoličanskega okraja vidijo sedaj Banellija na delu in po njegovih delih naj ga tudi sodijo. Da-li ga bodo zopet volili?!

Popolnilo oziroma popravek. Poročili o zadnjih dveh sejah mestnega sveta moramo nekoliko popraviti oz. popolniti.

V razpravi od minolega torka je bil predlagal dr. Gregorin, da se voda »aurisina« napelje v sv. Križ. Ta predlog sicer ni bil vsprejet, pač pa nadaljnji predlog dra. Gregorina, da se stvar izroči odseku za oskrbovanje vode.

K poročilu o zadnji seji nam je še dodati, da je svetovalec Dollenz o »raznih predlogih«, predlagal, naj se učiteljem po okolici dovoli stanarina jednaka onim v mestu.

Bogat lov. Neka tržaška družba »nimrodov« je prošlo nedeljo lovila lov v Rodiku ter ustrelila tri zajce, eno kokoš, enega kozlička in eno — kravo. Slava!

Z naših sodišč. Včeraj je bil na tiskalnem delnem sodišču obsojen 45-letni Josip Zorzet iz Kopra zaradi javnega nasilstva v 4 mesece težke ječe; isti je bil dne 26. avgusta nekoga ranil z nožem, da ni mogel 20 dni delati. — 28-letni Josip Grižon je skušal dne 28. julija t. l. pregovoriti skupino svojih tovarišev delavcev k štrajku, da bi tako dosegli večjo plačo; obsodili so ga v 14 dni zapore. — 22-letni Josip Krinščak, kaznenec v Kopru, kjer je zaprt zaradi ubojstva, je skušal dne 10. oktobra preteptati nekega paznika. Dobil je 6 tednov poostrene ječe.

Zašla v Trst je neka stara žena imenom Marija Simončič, rojena v Moravčah na Kranjskem. Ona pravi, da je prišla z Reke, kar pa ni verjetno, ker ima hranilno pošto knjižico za Trst in sicer via Giorgio Bivati je morala pri neki Alijenci Ani. Ženo so obsle slabosti v ulici Acquedotto ter je padla na tla. Mimoidoča Slovenka Rapotee se je usmili in jo sprovala v zavod sv. Nikolaja. Eventuelni nje sorodniki so naprošeni, da pridejo ponjo v ulico Stadion šte. 19. I. nadstropje.

Pazite na otroke. Štiriletni Francek Puntar, katerega so domačini pustili brez nadzorstva v kuhinji, je zlezal na stol in se stola na ognjišče, kjer se mu je zažgala obleka. Otrok se je nevarno opek. Spravili so ga s Proseka, kjer se jo zgodila nesreča, v tržaško mestno bolnišnico.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 9.4, ob 2. uri popoldne 16.2 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 765.5 — Danes plima ob 8.43 predp. in ob 10.18

predp.; oseka ob 2.54 popoldne in ob 3.41 popoldne.

Pevsko društvo »Zarja« v Rojann priredi v nedeljo dne 11. t. m. »Martinov večer« z obširnim v poredom v gostilni konsumnega društva v Rojannu. — Opozorjamo slavno občinstvo, da se posebna vabila ne bodo razpošiljala. Vspored se objavi v eni prihodnjih števil.

Za žensko podružnico družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu so darovali, ker se niso udeležili veselice v Rocolu: g. Vatrovec 4 K, g. Žerjan 2 K, g. Marija Skrinjar in g. Ivanka Klemenčič po 1 K. — Ustoppino na predstavi v Šklednju so preplačali sledeči č. gg.: Sanein Drejač A. 5 K, Šuman Fran 2 K, dr. Abram, jr. Rybář, Ivanka po 1 K 40 st., Živie, Ivan Sanein, Drejač, prof. Mandič po 1 K, Zafred, Krže, Štrekelj po 80 st., Sanein, Vekoslava Sanein, Vanda Gregorič, »Slovenec« v »Briveu«, Dragotin Godina po 60 st., Godina, Sanein, Kariž, g. Sotlar, Sanein, Pregič, Krže, g. Kunigunda Blatnik, g. Ivančič, g. Pleskovic, N. N., dr. Pretner, N. N. po 40 stot. N. N., N. N. po 20 stot., Anton Novel, N. N., po 10 st. — Ustoppino na predstavi v Barkovljah so pa preplačali sledeči č. gg.: poslanec Vatrovec 8 K 20 st., Svetko Martelanc 2 K 40 st., Wartbuehler, Henrik Šone, Guštin po 2 K, N. N., N. N. po 1 K 20 st., Koeijančič, Mihael Križnič po 1 K, dr. Černe, A. Ščuka po 80 st., Škabar, H. Škerlj po 60 st., Anton Potočnik, Tonček, Treven, N. N. po 60 st., Baje, Preselj, N. N., N. N., Žitko po 20 st. — Ker se nista mogli udeležiti predstav, sta darovala g. Marija Vinšek 2 K, g. Jakob Nagode 1 krono.

Nadalje je došlo podružnici: v krmi pri Roštu v Šklednju nabranih 8 K 3 stotinke. — Med bratoma 2 K 20 stot. in svak dedal 1 krono.

Prisrčna hvala vsem č. darovalcem in darovalkam!

Doneski za moško podružnico sv. Cirila in Metoda. V obrtniškem društvu v Šklednju nabrala Kodrič in Pahor v znak sožalja o smrti prvega člana tega društva 7 K 40 st., onadva dodala 60 st., skupaj 8 K. — V pušici gostilne »Andemo de Franz« via Geppa 8 K 9 st., Švagel V. kapelan v Kazljah 3 K. Rudolf Pretner za zadržano blago 2 kroni. — Srčna hvala vsem gg. dobrotnikom!

Vesti iz ostale Primorske.

× Petdesetletnica. Pišejo nam: Dne 6. novembra 1900 so sledeči p. n. gospodje: Andrej Leban, vodja svetišča na sv. Gori pri Gorici, Josip Skočir, dekan v Devinu in Matija Šorli, ravnatelj poštnega urada v Ljubljani, na sv. Gori obhajali svojo 50-letnico prihoda iz Tolminskih ljudskih šol v Goriške normalne šole. Bila je to skromna, ali prisrčna in ganljiva slavnost. Sv. mašo z zahvalno pesmijo je daroval č. g. dekan ob veliki asistenci. Bog daj še dolgo in srečno življenje tem gospodom, ki so si v pozna leta tako zvesto ohranili prijateljstvo iz mladih dni.

× Kompromis za občinske volitve v Pulju. Kompromis med italijansko stranko in mornarico je menda že sklenjen! V imenu Lahov se dogovarja z mornarico gospod Frank, v imenu mornarice pa ravnatelj mornarične šole v Pulju, Kofiatš. Tako nam poroča oseba z Dunaja. Verojetno je, da mornarica zopet pošlje vse njej podložne volilce v boj za laško stranko v II. in III. razreda. Znano nam je namreč, da bi laška stranka brez pomoči mornarice zelo slabo prešla o teh volitvah in le v ta namen, da si zagotovi zmago v II. in III. razredu, prepušča mornarici popolnoma I. razred. Viši činitelji na Dunaju so baje sporazumljeni s tem!

× Dr. Krstić — junak dneva! Dr. Krstić je zopet junak dneva; vsaka volilna doba je doba njegove slave. Seveda vsaki drugi ne bi bil vesel take slave. On pa je...! Naša slovenska in hrvaška javnost je že sklenila akte o njem. Sodba je definitivna, nespremenljiva. In sestavljena je na podlagi notoričnih dejstev. Ali bilo je časov, ko so tudi drugi faktorji, izven naših krogov, izrekli slično sodbo o njem. Res interesanten je dokument, ki ga je bilo izdalo e. kr. okrajno glavarstvo na Voloskem dne 14. februarja leta 1895. in ki obseza informacije o sedanjem junaku dneva. Ta nem-

ski spisani dokument se glasi v slovenskem prevodu:

»Reševaje cenjeno noto od 9. decembra 1894 št. 399 se javlja službenoujudno, da je dr. Ivan Krstić jako razpaljiv karakter in da ni na najboljem glasu. Tako je bil že na Reki večkrat policijsko kaznovan in je bil iz vzrokov javnega reda izgnan z Reke in nje območja.

Isti je bil radi razžaljenja na časti dvakrat obsojen v prvi instanci, in iz tukajšnjih poizvedovanj izhaja, da je isti iz dobičkazelnosti zmožen storiti kaznjiva dejanja — in se istega tuuradno smatra zmožnim žaliti nradne osebe v vršenju njih službe.

Istotako vlada menenje, da Krstić v npravstvenem pogledu ni brez madeža, in dejstvo je, da živi ločen od svoje zakonite žene in da se ne briga za svojo rodbino.

Volosko, 14. februarja 1895.

C. kr. okrajni glavar:

Fabiani l. r.

Ta mož je danes steber italijanstva, zanj se potezajo najuglednejši možje italijanske stranke v Istri. Ali treba boljšega dokaza, kako pada ta stranka, ako je padla že nizko doli na jednega Krstića, kakor je opisna v gornjih informacijah?!

Vesti iz Kranjske.

* Prijet požigalec. Dne 31. m. m. je pogorelo pri Matiji Bukoven v Blatniku, občina Ermošujice. Isto noč je hotel pri istem posestniku nekdo ulomiti ter so iz tega sklepal, da je bil tat in požigalec ena in ista oseba. Sum je letel na znanega uzmoviča Fr. Brinskelea ter je ta v preiskovalnem zaporu tudi priznal svoje dejanje.

* Požar. Dne 2. t. m. je pogorelo Antonu Beja v Koških hribih, okraj Litija, hiša, vse že spravljeno žito, hišna oprava in 600 K denarja. Zgoreli so tudi svinjaki. Požar je nastal najbrže po nesreči v kuhinji, ko gospodarja in gospodinje ni bilo doma, ker sta šla v Zagorje na semenj in sta še le

Prva slov. zaloga pohištva

iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici

Antona Černigoj-a

se nahaja

v Trstu, Via Piazza vecchia (Rosario) št. 1.

(na desni strani cerkve sv. Petra).

Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.

Zaloga in tovarna

pohištva vsake vrste

od

Alessandro Levi Minzi v Trstu

Piazza Rosario 2. (šolsko poslopje).

Bogat izbor v tapetarijah, zrealih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franko vsakemu na zahtevo.

Cene brez konkurence.

Predmeti stavijo se na brod ali železnico brez da bi se za to kaj zaračunalo.

OBUVALA!

PEPI KRAŠEVEC

pri cerkvi sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo)

prilporeča svojo

bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospe, gospe in otroke

Postne naročbe se izvrše v tistem dnevu.

Odpošiljatev je poštne prosta.

Prevzema vsako delo na debelo in drobno

ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se priporoča

Josip Stantič

čevlj. mojster

Velika zaloga

solidnega pohištva in tapečarij

od

Viljelma Dalla Torre v Trstu

Trg San Giovanni št. 5. (hiša Diana).

Absolutno konkurenčne cene.

Moje pohištvo donese sredo.

zvečer, prišedša domov, videla, kaka nesreča ju je zadela. Beja je bil zavarovan le za neznanoto svoto.

Brzobjavna poročila.

Volitev predsednika Združenih držav.
NEW-YORK 6. (O polnoči.) (K. B.) V Washingtonu prevladuje mnenje, da bodo v zbornici reprezentantov imeli republikanci večino.

LONDON 7. (Ob petih 7 min. zjutraj.) (K. B.) Baš je prispela iz New-Yorka brzobjavka, ki javlja, da je o večerji volitvi volilnih mož zmagal Mae Kinley.

Gibanje karlistov.

MADRID 6. (K. B.) Po Kataloniji krožijo vojaške patrulje; zaprli so zopet več oseb.

Ruska mornarica.

NEW-YORK 6. (K. B.) »Newyork Herald« poroča, da naroči Rusija tekom enega leta v ameriških ladiječelnih pet novih vojnih ladij za 20 milijonov dolarjev.

Vstaja na Kitajskem.

HONGKONG 6. (K. B.) Pravijo, da nameravajo Nemci si pridobiti v Kantonu koncesijo za naselbino.

LONDON 7. (K. B.) »Times« javljajo iz Pekinga čez Taku: Predhodno pogajanje inozemskih poslanikov napreduje počasi. Isti predlagajo vsako stvar dotični vladi, kar znatno zavlačuje rešitev. Na današnjem shodu so se posvetovali o predlogu angleškega poslanika, da bi se v začasne mirovne predloge sprejela klavzula, s katero bi se Kitaj pravoveljavno zavezal, da preosnuje trgovinske pogodbe. S tem bi se prisililo Kitaj, da odpravi nerednosti, ki ovirajo trgovino. Dasi se je kitajska vlada že izrazila, da je pripravljena preosnovati trgovinske pogodbe, je ta predlog danes vendar naletel na odpor ter ni gotovo, da-li ga sprejmejo v začasno mirovno pogodbo.

Vojna v južni Afriki.

CRADOCK 5. (K. B.) Pravijo, da stoji pri Petersvillu oddelek Burov. Prošlo sredo so ustrelili pri Philippstownu nekega vojaka vališkega polka, ko je bil na patrulji.

PARIZ 6. (K. B.) Parnik »Gelderland« je prispel včeraj v Gibuti, kjer ostane 3 dni. Ladija dobi še-le v Port Saidu povelje, v

kateri evropski luki naj pristane. Krüger je izrazil svoje veselje nad zadnjimi uspehi Burov. Dr. Heymann izjavlja, da pojde Krüger v Evropo le na dopust.

Semenj na Proseku,

ki je navadno na sv. Martina dan, dne 11. t. m., bo letos **v soboto dne 10. t. m.**

Zaloga pohištva in ogledal

RAFAELA ITALIA

TRST — Via Malcanton št. 1 — TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in sprejemnice, žimnice in peresnice, ogledal in železnih blagajn, po cenah, da se ni bati konkurence.

Zaloga

olja in kolonijalnega blaga.

Podpisani ima čast javiti slavnemu občinstvu, da ima v

ulici Ghega št. 11. v Trstu

veliko zalogo od navadnega do najfinejšega olja, kisa, mila, kave, sladkorja, riža itd.

Bogat izbor mila za perilo. Prodaja na drobno in na debelo ter prevzema poštno pošiljavo od 5 kg. naprej proti povzetju.

Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča udani

Alojz Trevisan.

Novo tržaško pogrebno podjetje

L. Mozetič

vodja: **L. Montanelli**

Via Torrente (Ponte della Fabbra)

Izbir bisernih in porcelanastih in nagrobnih vencev, trakov, črk, spominov itd.

Pekarna

„Pri domači peki z Grete“

se nahaja v

Trst. — ulici Riborgo št. 15 — Trst.

Priporoča svojim rojakom v mestu in sosedno svojim starim odjemnikom trikrat na dan svež kruh in razno drugo fino pecivo.

M. U. Dr. Ant. Záhorský

priporoča svojo pomoč na porodih, abortih in vseh ženskih boleznih, kakor: nerednosti v perijodi, krvavenje, beli tok, neredna lega maternice itd., kakor sploh v vseh slučajih bolezni.

Ordinuje ulica Carintia št. 8. od 9-11 in od 2-4.

Vojaških invalidov velika

zlata in srebrna loterija

Glavni dobitek: **60.000 KRON**

v gotovini z 20% odbitkom.

INVALIDNE SREČKE PO 1 KRONO

PRIPOROČAJO: Josip Boiaffo, Mandl & C. e. Mercurio Triestino, Ign. Neumann, Henrik Schieffmann.

Dr. Rosa Balsam

Praško domače zdravilo

iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače zdravilo, ki vzbuja slast in odvrca lahko. Z redno uporabo istega se prebavljanje krepi in ohrani.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 nvč.

po pošti 20 nvč. več.

je staro, najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero varuje in ohrani rane čiste, vnetje in bolečine olajša in hladi.

V pušicah po 35 in 25 nvč., po pošti 6 nvč. več.

Svarilo! Vsi deli embalaže nosijo zraven stoječo, postavno položeno varstveno znamko.

Glavna zaloga:

Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“

Praga, Malastran, ogel Spornerejeve ulice.

Vsakdanje poštno razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v Lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg, P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

TISKARNA „EDINOST“

izdeluje

vabila k veseljem in plesom, plakate, račune (fakture), zavitke in listovni papir z natisnjeno trdko za trgovce in zasebnike, raznovrstne vizitnice s primernimi in elegantnimi skatljicami, listke za oddajo in sprejem blaga in pošiljatev, opominjalnice, dopisnice, tiskovine po uzoru za zasebnike, odvetnike, notarje, urade, društva, trgovske knjige, osmrtnice, poročna naznaka nila itd. itd.

IZDAJA:

Dnevnik „EDINOST“

in

ženski list „SLOVENKA“

TISKA:

Šaljivi list „BRIVEC“

in

„Gospodarski list“

glasilo „Trž. kmetijske družbe“.

V zalogi tiskarne „Edinost“ sta izšla v slovenskem prevodu ter je dobiti povesti slavnega hrvatskega pisatelja **Avgusta Senoe:**

„Čuvaj se senjske roke“

in

„BARON IVICA“.

Kdor podpira tiskarno „Edinost“, podpira tudi list „Edinost“.

Ustanovljena

leta 1898.

TISKARNA „EDINOST“

Telefon št. 870.

Telefon št. 870.

Ulica Carintia št. 12.

TRST

Ulica Carintia št. 12.

Računi se plačajo v ulici Molin piccolo št. 3, II. n.

Preskrbljena z najnovejšimi črkami.

Sprejema naročila na vsakovrstne tiskovine.

Use točno in po zmernih cenah

POZOR!

Tiskarna „Edinost“ je ustanovljena od rodoljubov v podporo listu „Edinost“ ter se ves čisti dobiček uporablja v poboljšanje tega glasila tržaških Slovencev.

Kdor podpira tiskarno „Edinost“ podpira tudi list „Edinost“!!

„Ljubljanska kreditna banka“

v Ljubljani

Spitalske ulice št. 2.

Nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih pisem, srečk, novcev, valut itd. po najkulantnejših pogojih.

Posojila na vrednostne papirje proti

nizkim obrestim.

Zavarovanje proti kurzni izgubi.

Promese k vsem zrebanjem.

Sprejemanje denarnih vlog na vložne knjižice, na tekoči račun in na girokonto 3 1/2% obrestovanjem od dne vloge do dne vzigaja. Eskomptiranje na vložne knjižice. Borzna naročila.